

Literatuur

- Aristoteles, *Poetica*. Vertaald, ingeleid en van aantekeningen voorzien door N. van der Ben & J.M.Bremer. Amsterdam 1988
- Augustinus, Oeuvres de Saint Augustin XI. *De catechizandis rudibus. De doctrina christiana*. Paris 1949
- Augustinus, Saint Augustine, *The City of God against the Pagans*. In seven Volumes, VI, Books XXI-XXII. With an english translation by William M. Green and an Index to the City of God by William M.Green. Cambridge Mass. and London 1960
- Aune, D.E., *The Apocalypse of John and the Problem of Genre*. In: Yabro Collins 1986, 65-97.
- Aune, D.E., *The New Testament in Its Literary Environment*. Philadelphia 1989
(First Edition: 1987)
- Bakker, N.T., *Verbroken zegels*. Woorden uit de Openbaring van Johannes. Kampen 1994
- Barnard, W., 111. In: *Een Compendium van achtergrondinformatie bij de 491 gezangen uit het Liedboek voor de kerken*. Samengesteld door de Prof. Dr. G. Van der Leeuw-stichting. Amsterdam, 1987, 323.
- Barr, D.L., *The Apocalypse of John as Oral Enactment*. In: *Interpretation. A Journal of Bible and Theology* Vol XL(1986)243-257.
- Barth, K., *Die Kirchliche Dogmatik*. Zürich 1932 ff.
- Baukham, R., *The Theology of the Book of Revelation*. Cambridge 1993
- Van de Beek, A., *Waarom? Over lijden, schuld en God*. Nijkerk 1984
- Berg, H.K., *Grundriss der Bibeldidaktik*. Konzepte, Modelle, Methoden. München 1993
- Berkhof, H., *Christelijk Geloof*. Een inleiding tot de geloofsleer. Nijkerk 1990 (6^e dr.)
- Biehl, P., *Symbole geben zu lernen*. Einführung in die Symboldidaktik anhand der Symbole Hand, Haus und Weg. Neukirchen 1989
- Biehl, P., *Erfahrung, Glaube und Bildung*. Studien zu einer erfahrungsbezogenen Religionspädagogik. Gütersloh 1991
- Biehl, P., *Symbole geben zu lernen II*. Zum Beispiel: Brot, Wasser und Kreuz. Beiträge zur Symbol- und Sakramentendidaktik. Neukirchen 1993
- Biezeveld, K. E., *Spreken over God als vader*. Hoe kan het anders? Baarn 1996
- De Boer, Th. e.a., *Hermeneutiek*. Filosofische grondslagen van mens- en cultuurwetenschappen. Meppel, Amsterdam 1988
- Boersma, Tj., *De Bijbel is geen puzzelboek*. Een confrontatie met Hal Lindsey. Enschede 1977 (4^e dr.)
- Boesak, A., *Troost en protest*. Reflecties op de Openbaring van Johannes. Baarn 1986
- Bohren, R., *Predigtlehre*. München 1971
- Ter Borg, M., *Een uitgewaaierde eeuwigheid*. Het menselijk tekort in de moderne cultuur. Baarn 1991
- Browning, D.S., *A Fundamental Practical Theology*. Descriptive and Strategic Proposals. Minneapolis 1991
- Brümmer, V., *Wijsgerige begripsanalyse*. Een inleiding voor theologen en andere belangstellenden. Kampen z.j.
- Bulckens, J., *Zoals eens op de weg naar Emmaüs*. Handboek voor catechetik. Leuven/Amersfoort 1994
- Buttrick, D., *Homiletic*. Moves and Structures. Philadelphia 1987
- Van Buuren, M., *Filosofie van de algemene literatuurwetenschap*. Leiden 1988
- Cohn, N., *The Pursuit of the Millenium*. Revolutionary millenarians and mystical anarchists of the Middle Ages. London 1972 (First print 1957)
- Collins, J.J. Ed., *Apocalypse: The Morphology of a Genre*. In: *Semeia* 14 (1979)
- Comblin, J., *Le Christ dans L'Apocalypse*. Paris-Tournai-Rome-New York 1965
- Cromphout, F., *Hoe lang nog? Een pad door de apokalypse*. Leuven 1979
- Dehandschutter, D., *Witness in the Apocalypse*. In: Lambrecht 1980, 283-289.

- Dekker, G., *Oude wijn in nieuwe zakken*. Over christelijke godsdienst in de moderne samenleving. Baarn 1983
- Delling, G., Zum gottesdienstlichen Stil der Johannes-Apokalypse. In: *Novum Testamentum* 3(1959)107-138.
- Den Dulk, M., *Heren van de praxis*. Karl Barth en de praktische theologie. Zoetermeer 1996
- Dingemans, G.D.J., *In de leerschool van het geloof*. Mathetiek en vakdidactiek voor catechese en kerkelijke vorming. Kampen 1986
- Dingemans, G.D.J., *Achter de schermen*. Bijbellezen in de tijd van de verborgen God. 's Gravenhage 1989
- Dingemans, G.D.J., *De tijd van de verborgen God*. 's Gravenhage 1990
- Dingemans, G.D.J., *Als hoorder onder de hoorders*. Een hermeneutische homiletiek. Kampen 1991
- Dingemans, G.D.J., *Manieren van doen*. Inleiding tot de studie van de praktische theologie. Kampen 1996
- Drees, W.B., *Beyond the Big Bang*. Quantum Cosmologies and God. La Salle Illinois 1990
- Drewermann, E., *Tiefenpsychologie und Exegese. Bd II*. Wunder, Vision, Weissagung, Apokalypse, Geschichte, Gleichnis. Olten und Freiburg im Breisgau 1985 (3.Auflage 1992)
- Dürer, A., *The Complete Woodcuts of Albrecht Dürer*. Ed. by Willi Kurth. New York 1963
- Eco, U., *Over interpretatie*. Met bijdragen van Richard Rorty, Jonathan Culler en Christine Brooke-Rose. Kampen 1992 (Vertaald door Maarten van der Marel. (=Interpretation and Overinterpretation. Cambridge 1992)
- Ellul, J., *L'Apocalypse*. Architecture en mouvement. Louvain 1975
- Eykman, K. en Bouman B., *Woord voor woord. Het Nieuwe Testament*. Wageningen 1976
- Eykman, K. en Bouman B., *Het verhaal van Johannes en wat hij zag in zijn dromen*. Ede 1979
- Firet, J., *Sprekens als een leerling*. Praktisch-theologische opstellen. Kampen 1987
- Gadamer, H.G., *Wahrheit und Methode*. Grundzüge einer philosophischen Hermeneutik. Tübingen (4.Auflage der 3. erweiterten Auflage) 1975
- Gassen, R.W. und Holeczek, B. *Apokalypse. Ein Prinzip Hoffnung?* Ernst Bloch zum 100 Geburtstag. Heidelberg 1985
- Geense, A., *Auferstehung und Offenbarung*. Über den Ort der Frage nach der Auferstehung Jesu Christi in der heutigen deutschen evangelischen Theologie. Göttingen 1971
- Geense, A., Van exegese naar prediking. In: H.Baarlink; W.S.Duvekot en A.Geense. *Vervulling en voleinding*. Kampen, 1984, 437-484.
- Gerkin, C.V., *Widening the Horizons*. Pastoral Responses to a Fragmented Society. Philadelphia 1986
- Goedegebuure, J., *De Schrift herschreven*. De Bijbel in de moderne literatuur. Amsterdam 1993
- Van Gorp, H. e.a., *Lexicon van literaire termen*. Stromingen en genres. Theoretische begrippen. Rhetorische procédés en stijlfiguren. Groningen 1991 (4e volledig herziene druk)
- Greidanus, S., *The Modern Preacher and the Ancient Text: Interpreting and Preaching Biblical Literature*. Grand Rapids/Leicester 1988
- Griffioen, S., De cultuurfilosofie in *De Openbaring van Johannes en het sociale leven*, in: De Bruijn, J. en Harinck, G. red., *Geen Duimbreed*. Facetten van leven en werk van Prof. dr. K. Schilder 1890-1952. Baarn, 1990, 39-49.
- Grözinger, A., *Praktische Theologie und Aesthetik*. München 1987
- Guthrie, D., *The Relevance of John's Apokalypse*. Exeter 1987
- Habermas, J., *Theorie des kommunikativen Handelns*. Frankfurt am Main (2Bd) 1981
- Häring, H., 'Uitschreeuwen wat er gaande is'. Over de relevantie van eschatologie en apokalyp-tiek. *Tijdschrift voor Theologie* 36 (1996) 246-269.
- Heitink, G., *Praktische Theologie*. Geschiedenis-Theorie-Handelingsvelden. Kampen 1993
- Hellholm, D., The Problem of Apocalyptic Genre and the Apocalypse of John. In: Yabro Collins 1986,13-65.
- Hensen, R., Autonomie en heteronomie in de hermeneutiek. In: Bons-Storm, M. en Hoedemaker, L.A., *Omwegen door de woestijn*. Kampen 1993, 119-136.
- Herder Lexikon, *Symbole*. Freiburg im Breisgau 1978 (4.Auflage)

- Heschel, A., *The Prophets*. An Introduction. New York, Evanston and London 1969 (First print 1962)
- Hettema, Th. L., *Reading for good*. Narrative Theology and Ethics in the Joseph Story from the perspective of Ricoeur's Hermeneutics. Kampen 1996
- Houtepen, A., *God, een open vraag*. Theologische perspectieven in een cultuur van agnosme. Zoetermeer 1997
- Immink, F.G., Doxologie als kernmoment van de prediking, *Kontekstueel* 6 (1991) 1, 31-40.
- Immink, F.G., Prediking als taalhandeling. *Praktische Theologie* 1997/4, 479-496 (Immink 1997a).
- Immink, F.G., De prediker en de tekst. In: Dekker E. e.a., *Solidair en solide*. In gesprek met H.W. de Knijff. Kampen 1997, 184-204 (Immink 1997b).
- Jellema, C.O., *Gedichten, oden, sonnetten*. Amsterdam 1992
- Jörns, K-P., *Das hymnische Evangelium*. Untersuchungen zu Aufbau, Funktion und Herkunft der hymnischen Stücke in der Johannesoffenbarung. Gütersloh 1971
- Jonker, E.R., *Aan het woord komen*. Hoe gemeenteleden van 17 jaar en ouder in gesprek raken met de Bijbel. Bouwstenen en gebruiksmateriaal. Zoetermeer 1992
- Kant, I., Werke in Zehn Bände. Hg von W. Weischedel, 175-198: *Das Ende aller Dinge*, en, 191-251: *Zum ewigen Frieden*. Darmstadt. 1978 (Bd 9)
- Keller, C., Die Frau in der Wüste. Ein feministisch-theologischer Midrasch zu Offb. 12. *Evangelischer Theologie* 50 (1990/5) 414-433.
- Van Kessel, R., *Zes kruiken water*. Enkele theologische bijdragen voor kerkopbouw. Hilversum 1989
- De Knijff, H.W., *Sleutel en slot*. Beknopte geschiedenis van de bijbelse hermeneutiek. Kampen 1980
- Koch, K., *Ratlos vor der Apokalyptik*. Gütersloh 1970
- Kraft, H., *Die Offenbarung des Johannes*. Tübingen 1974
- Kuiter, H.M., *Het algemeen betwijfeld christelijk geloof*. Een herziening. Baarn 1992
- Laan van der, J.H.; Hoe maakt men een preek? Enige kanttekeningen bij het preekvoorbereidingsproces. In: *Postille* 41, 1989-1990, 's Gravenhage, 7-18.
- Laan van der, J.H., Methodische preekkritiek. In: *Postille* 43, 1991-1992. Zoetermeer, 199-214.
- Lambrecht, L., *L'Apocalypse johannique et l'Apocalyptique dans le Nouveau Testament*. Paris-Gembloux et Leuven/Louvain 1980 (Lambrecht 1980 a)
- Lambrecht, L. A., Structuration of Revelation 4:1-22:5. In: Lambrecht 1980a, 77-104. (Lambrecht 1980b)
- Lange, E., *Predigen als Beruf*. Stuttgart und Berlin 1976
- Laüchli, S., Eine Gottesdienststruktur in der Johannesoffenbarung. In: *Theologische Zeitschrift* 16(1960)359-378.
- Lausberg, H., *Handbuch der literarischen Rhetorik*. Eine Grundlegung der Literaturwissenschaft. 2 Bd. München 1973 (2.Auflage; 1.Auflage 1960)
- Lawrence, D.H., *Apocalypse*. Harmondsworth. Penguin Books Edition 1974 (First print 1931)
- Leeuwen van, T.M., *The Surplus of Meaning*. Ontology and Eschatology in the Philosophy of Paul Ricoeur. Amsterdam 1981
- Lietaert Peerbolte, L.J., *The Antecedents of Antichrist*. A Traditio-Historical Study of the Earliest Christian Views on Eschatological Opponents. Leiden; New York; Köln 1996
- Lindsey, H., *Op weg naar een nieuwe wereld*. Laren 1973
- Logister, W., 'Hij zal komen in macht en majesteit'. De vreemde wereld van de christelijke parousieverwachting. *Tijdschrift voor Theologie* 35 (1995) 373-395.
- Long, Th.G., *The witness of preaching*. Louisville 1989
- Luther, H., *Religion und Alltag*. Bausteine zu einer Praktischen Theologie des Subjekts. Stuttgart 1992
- Maas, J.J.C., *Verhalen met verhalen?* Een semiotische studie naar de contextuele benadering van bijbelteksten in godsdienstonderwijs en catechese. Tilburg 1993
- McAfee Brown, R., *Het geloof, een afgedane zaak?* Baarn 1975

- McClure, J.S., *The Four Codes of Preaching*. Rhetorical Strategies. Minneapolis 1991
- McFague, S., *Metaphorical Theology*. Models of God in Religious Language. London 1982
- McFague, S., *Modellen voor God*. Nieuwe theologie in een bedreigde wereld. Amersfoort, Leusden 1990 (Vertaald door Martin Heymans. (= Models of God. Theology for an Ecological Nuclear Age. London 1987)
- Maltzahn, D., Die Apokalypse von Angers. In: Gassen Holeczek 1985, 45-50.
- Meer van der, F., *Apocalypse*. Visioenen uit het Boek der Openbaring in de kunst. Antwerpen 1978
- Meijer Drees, M. e.a., *Nederlandse literatuur, een studiehandleiding*. Groningen 1993
- Mesters, C., Bibellektüre durch das Volk. *Evangelische Theologie* 51 (1991) 3-8.
- Metz, M., Zukunft aus Gedächtnis des Leidens. Zur Dialektik des Fortschritts. In: Ders., *Glaube in Geschichte und Gesellschaft*. Mainz 1977, 87-104.
- Minear, P.S., *I saw a new earth*. Washington 1968
- Minear, P.S., Bevrijding in de Openbaring van Johannes. In: R.J. van der Veen. *Waar blijft God? De roep om bevrijding in deze wereld en het getuigenis van het evangelie*. Baarn 1973, 85-97.
- Minear, P.S., *New Testament Apocalyptic*. Nashville 1983
- Miskotte, K.H., *Hoofdsom der historie*. Nijkerk 1945
- Miskotte, K.H. *Om het levende woord*. 's Gravenhage 1948
- Miskotte, K.H., *Bijbels ABC*. Amsterdam. Tweede, herziene druk 1966
- Moltmann, J., *Der gekreuzigte Gott*. Das Kreuz Christi als Grund und Kritik christlicher Theologie. München 1972
- Moltmann, J., *Der Weg Jesu Christi*. Christologie in messianischen Dimensionen. München 1989
- Moltmann, J., *Das Kommen Gottes*. Christliche Eschatologie. München 1995
- Mooij, J.J.A., *Tekst en lezer*. Opstellen over algemene problemen van de literatuurstudie. Amsterdam 1979
- Mooij, J.J.A., *Idee en verbeelding*. Filosofische aspecten van de literatuurbeschouwing. Assen 1981
- Mühlemann, R.u. A., Stuttgarter Bibelkalender 1967. *Tapisserien von Angers*. Stuttgart 1967
- Muis, J., *Openbaring en interpretatie*. Het verstaan van de Heilige Schrift volgens K. Barth en K.H. Miskotte. 's Gravenhage 1989
- Müller, U.B., *Die Offenbarung des Johannes*. Güttersloh und Würzburg 1984
- Noordmans, O., *Verzamelde Werken Deel 2*. Kampen 1980
- Niesel, W., *Bekennnisschriften und Kirchenordnungen der nach Gottes Wort reformierten Kirche*. Zürich 1947
- Oberman, H.A., *Luther. Mensch zwischen Gott und Teufel*. Berlin 1981
- Oudemans, Th.C.W., Gadammers wijsgerige interpretatieleer. In: De Boer 1988, 54-90.
- Ovidius, *Metamorphosen*. Vertaald door M'd Hane-Scheltema. Amsterdam 1993
- Pieterse, H.J.C. en Ven van der J.A., Profetische prediking in een politiek gespannen situatie. *Praktische Theologie* 23 (1996/5), 528-541.
- Prigent, P., *Apocalypse et Liturgie*. Neuchâtel 1964
- Prigent, P., *Le temps et le royaume*. In: Lambrecht 1980a, 231-245.
- Raguse, H., *Psychoanalyse und biblische Interpretation*. Eine Auseinandersetzung mit Eugen Drewermanns Auslegung der Johannes-Apokalypse. Stuttgart-Berlin-Köln 1993
- Richard, P., *Apocalypse*. A people's commentary on the book of Revelation. New York 1995
- Ricoeur, P., Philosophie de la volonté. Finitude et culpabilité. II. *La symbolique du mal*. Paris 1960
- Ricoeur, P. and Jüngel, E., *Metapher*. Zur Hermeneutik religiöser Sprache. Evangelische Theologie Sonderheft. München 1974
- Ricoeur, P., *The Rule of Metaphor*. Multi-disciplinary Studies of the Creation of Meanings in Language. London 1978 (=La métaphore vive, Paris 1975)
- Ricoeur, P., *Essays on Biblical Interpretation*. Philadelphia 1980
- Ricoeur, P., *Hermeneutics & the human sciences*. Edited & translated by John B. Thompson. Cambridge 1981

- Ricoeur, P., *Time and narrative Vol 1*. Chicago and London 1984 (=Temps et recit I. Paris 1983)
- Ricoeur, P., *Time and narrative Vol 2*. Chicago and London 1985 (=Temps et recit II. Paris 1984)
- Ricoeur, P., *Time and narrative Vol 3*. Chicago and London 1988 (=Temps et recit III, Paris 1985)
- Ricoeur, P., *Tekst en betekenis*. Opstellen over de interpretatie van literatuur. Vertaald en ingeleid door Maarten van Buuren. Baarn 1991
- Satake, A., *Die Gemeindeordnung in der Johannesapokalypse*. Neukirchen 1966
- Schaik van, A.P., *De Openbaring van Johannes*. Roermond 1971
- Schaik van, A.P., *De Openbaring van Johannes*. Dissertatie, 1-65. Roermond en Nijmegen 1976
- Schaik van, A.P., 'Allos angelos' in Apk 14. In: Lambrecht 1980a, 217-229.
- Sauter, G., *Einführung in die Eschatologie*. Darmstadt 1995
- Schilder, K., *De Openbaring van Johannes en het sociale leven*. Amsterdam 1972
- Schillebeeckx, E., *Jezus, het verhaal van een levende*. Bilthoven 1974
- Schillebeeckx, E., *Gerechtigheid en liefde*. Genade en bevrijding. Bilthoven 1977
- Schillebeeckx, E., *Tussentijds verhaal*. Over twee Jezus boeken. Bilthoven 1978
- Schillebeeckx, E., *Theologisch Geloofsverstaan anno 1983*. Bilthoven 1983
- Schillebeeckx, E., *Mensen als verhaal van God*. Bilthoven 1989
- Schüssler Fiorenza, E., *Priester für Gott*. Studien zum Herrschafts- und Priestermotiv in der Apokalypse. Münster 1972
- Schüssler Fiorenza, E., *The Apocalypse*. Chicago 1976
- Schüssler Fiorenza, E., Apokalypsis and Prophecia. The Book of Revelation in the Context of Early Christian Prophecy. In: Lambrecht 1980a, 105-128.
- Schüssler Fiorenza, E., *The book of Revelation. Justice and Judgment*. Philadelphia 1985
- Schüssler Fiorenza, E., *Ter herinnering aan haar*. Een feministisch theologische reconstructie van de oorsprongen van het christendom. Hilversum 1987
- Schüssler Fiorenza, E., *Revelation. Vision of a Just World*. Minneapolis 1991
- Soskice, J.M., *Metaphor and Religious Language*. Oxford 1985
- Spijkerboer, A.M., *En zij vonden ze niet*. Storingen in de hermeneutiek aan de hand van Barth's exegese van 'de man Gods uit Juda' en van 'David en Saul'. Kampen 1996
- Spijkerboer, H.C., *The Structure and Composition of Deutero-Isaiah*. With Special Reference to the polemics against idolatry. Meppel 1976
- Talstra, E., Woord van God en Woord-vooraf. Op zoek naar de bijbel tussen brevet en brevier. In: Van der Kooi, C. *Het uitgelezen boek*. Opstellen over de omgang met de bijbel als het Woord van God. Zoetermeer 1995
- Theissen, G., *Die offene Tür*. Biblische Variationen zu Predigttexten. München 1990
- Theissen, G., *Lichtspuren*. Predigten und Bibelarbeiten. Gütersloh 1994 (Theissen 1994a)
- Theissen, G., *Zeichensprache des Glaubens*. Chancen der Predigt heute. Gütersloh 1994 (Theissen 1994b)
- Thomas, J., *Homiletische hulplijnen*. 's Gravenhage 1976
- Thompson, L., *The Book of Revelation. Apocalypse and Empire*. Oxford 1990
- Tracy, D., *The Analogical Imagination*. Christian Theology and the Culture of Pluralism. London 1981
- Vaessen, J.Chr., *Tussen Schrift en Preek*. Ontwerp van een analyse-model voor de bijbelinterpretatie in preken met gebruikmaking van de tekstuele hermeneutiek van Paul Ricoeur. Kampen 1997
- Van der, J.A., *Entwurf einer empirischen Theologie*. Kampen 1990
- Van der, J.A., *Ecclesiology in context*. Kampen 1993
- Vries de, H., *Verzamelde Gedichten*. Amsterdam 1993
- Waal van der, C., *En het zal geschieden in de laatste dagen...* Is de Openbaring een politieke Enkhuizer Almanak of een boek van het verbond? Naar aanleiding van Hal Lindsey, 'De plaanet die aarde heette..' Oudkarspel 1977
- Wall, R.W., *Revelation*. Peabody, Mass. 1991

- Weinsheimer, J.C., *Gadamer's hermeneutics. A reading of Truth and Method*. New Haven and London 1985
- Wilmink, W., *Het verraderlijke kind*. Over enkele gedichten van Hendrik de Vries. Amsterdam 1988
- Wit de, J.H., 'Ons leven lijkt erg op het evangelie'. Heilige Schrift als engagement. In: Kooi van der, C., *Het uitgelezen boek*. Opstellen over de omgang met de bijbel als het Woord van God. Zoetermeer 1995, 50-78.
- Yabro Collins, A., *The Combat Myth in the Book of Revelation*. Missoula Montana 1976
- Yabro Collins, A., Early Christian Apokalypses. In: Collins 1979, 61-121.
- Yabro Collins, A., Revelation 18: Taunt-Song or Dirge? In: Lambrecht 1980a, 185-204.
- Yabro Collins, A., *Crisis and Catharsis: The Power of the Apocalypse*. Philadelphia 1984
- Yabro Collins, A. Ed., Early Christian Apocalypticism: Genre and Social Setting. In: *Semeia* 36 (1986)